

heimat.de
Emanuel Raab
7.11. - 20.12.2007

Надпис на стената в Гьоте институт – София /фото В.Занков/

д-р Рудолф Барч, директор на Гьоте институт, София /фото В.Занков/

В разговор, новият директор на Гьоте институт, д-р Рудолф Барч, поясни, че в Германия “Heimat” [Родина] до скоро е било табу, тоест изтласкано понятие, тъй като

всяка негова употреба неминуемо препраща към Третия Райх. Но в бившата ГДР то е останало на пропагандно снаряжение. И днес ако някой „на изток“ говори за „Heimat“, то той със сигурност ще бъде заподозрян в носталия по социализма. Тоест „Heimat“ назовава само понятия от миналото, но и в един ход кементиращо съотнася две епохи, две исторически реалности. Впрочем Родина и Отечество имат сходна история в нашата, българската, културна среда — преексплоатирани през 30-те и 40-те години, те активно работят и за социализма. И така „Heimat“ е една от езиковите машини на времето, които действат само в една посока — чрез тях миналото нахлува в днешното и ние го усещаме било като агресия, било като свое мило някога. Без идея за миналото за Родина могат да говорят само израсналите след 1989 под влиянието на всепробъдващото училище.

Но какво все пак може да означава Родина днес? Какво е това? Каква роля играе мястото, където живеем, къде сме у дома? Как изграждаме, как възприемаме тези места във време, когато автентичността на пространствата за живот все повече отстъпва място на един общ израз за света в добавка с местен колорит?

Сгради — от изложбата heimat.de /фото В.Занков/

Емануел Рааб, „оси“, бивш гедереец — т. е. по произход от източна Германия, играе в изложбата си със стигмата на Родината — от Родината, върху Родина. Какво е станало/останало с онази Родина? Промъква ли се нейният образ *като* през избеляла фото лента на ORWO¹ филми, — това ние не знаем. Но като гледаме представените фотографии, като прелистим и албума /Фото-книга: Емануел Рааб — heimat.de е част от изложбата/, като се сблъскаме с прегорели преекспонирани, изглеждащи и като

¹ За онези, които не знаят — **ORWO** — бяха единствената марка фотоленти с качество — внос от ГДР. Диапозитивите ORWO 6X6cm бяха екстра. Другата възможност за снимане беше съветско производство.

лоши, и като любителски кадри — направо лоши любителски — няма как да не се попитам — защо са там? Явно са много важни за автора, а от изображението, от сюжета, лъха само баналност. Историята зад кадър е недостижима, тя е неясен копнеж по изгубено, забравено някъде там, и в миналото. Или пък е емоционално пространство отвъд всяка рационалност, чиито контури непрестанно се променят; място, което интуитивната необходимост на човека от закрила създава; място, което дава убежище и принадлежност – и това може би е Родина. “Родината не е ценностно понятие, а по-скоро социална действителност, която е реална и същевременно фиктивна”, пише Томас Е. Шмит.

От изложбата heimat.de

Емануел Рааб не спекулира, не прикрива техническа и визуална немощ, като придава скрит смисъл в лошото изображение. То умишлено е лошо. Има и кадри с убийствено качество. „Нечовешки”, както се казва, но нечовешки и с тоталното човешко отсъствие в тях. Пейзажи и къщи с убийствена стерилност. Доведена до абстракция, абсурдност, сюрреалност, подреденост и чистота... чистота, застинала в очакване.

От изложбата heimat.de

Родината като топография е скучно нещо, и не върши работа.

Накрая един коментар-реплика на heimat.de в БГ: кадър от откриването на „Heimat.de” на Емануел Рааб в Гьоте институт, София, 06.11.2007 /фото В.Занков/

Откриването на heimat.de в БГ, Гьоте институт, София, 06.11.2007 /фото В.Занков/